

rijksuniversiteit
groningen

faculteit gedrags- en
maatschappijwetenschappen

pedagogische en
onderwijswetenschappen

Publieksacademie Sociale Wetenschappen

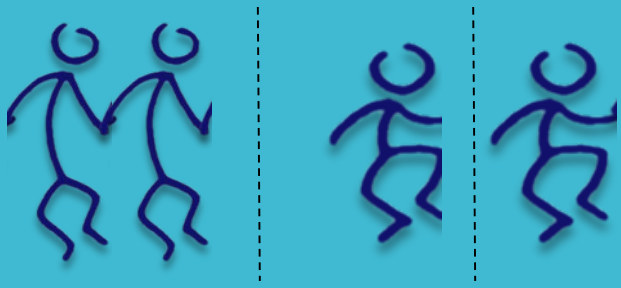
Nederland kampioen uithuisplaatsen?

13 september 19:30

Dr. Jana Knot-Dickscheit

Gevolgen van Uithuisplaatsen

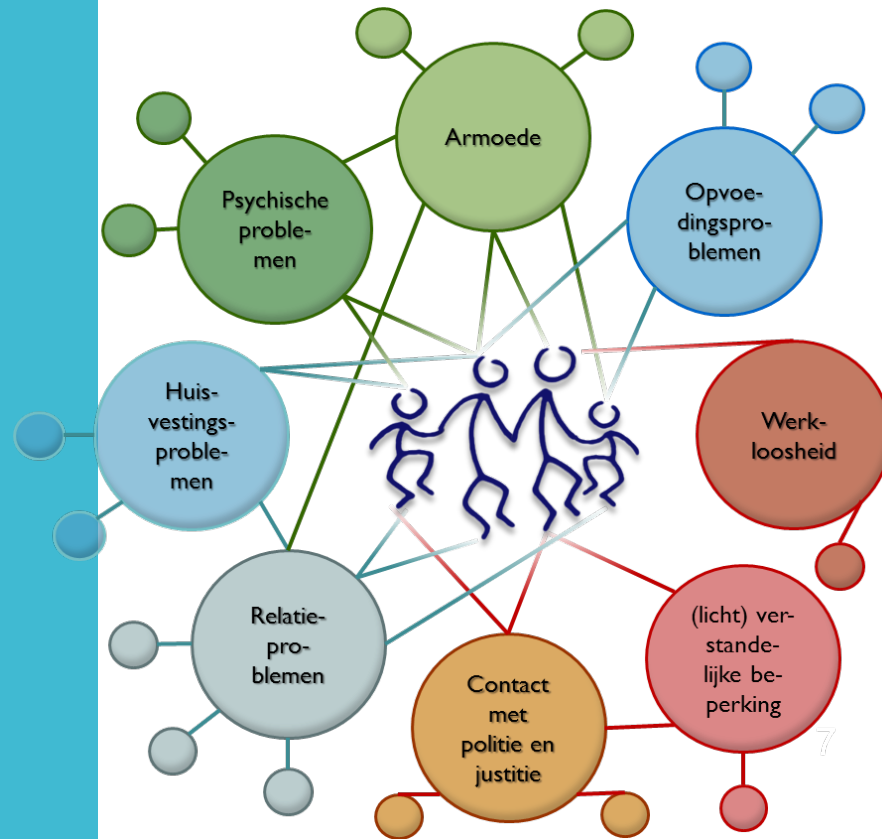
- Gevoelens van **onveiligheid, depressiviteit;**
- Verergeren van gedragsproblemen met als gevolg dat **kinderen worden doorgeplaatst** - van instelling naar instelling of van pleeggezin naar pleeggezin en soms weer uithuisgeplaatst uit gezinshuizen (Van der Helm, 2021)
- **Traumatisch ervaring** vanwege het **verlies** van ouders, broers, zussen, vrienden en school; Ontwikkelen van gedragsproblemen (Leloux-Opmeer, 2018)
- **Positief** effect op **korte termijn** voor **deel** van kinderen (<https://www.nji.nl/uithuisplaatsing/onderzoek-naar-effectiviteit>)

1. Hoe kunnen de problemen in gezinnen zo hoog oplopen dat uithuisplaatsen van kinderen dreigt of plaatsvindt?
2. Wat is de rol van (het) jeugdzorg(systeem)?
3. Hoe kunnen we tot veranderingen komen?

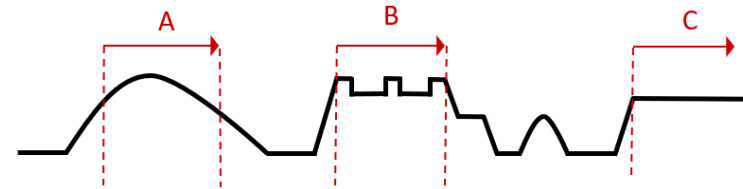
Foto: pixabay.com

Hoe kunnen de problemen in gezinnen zo hoog oplopen?

Combinatie en wisselwerking van problemen:

- 1) socio-economische problemen
- 2) psycho-sociale problemen
- 3) missende buffers
- 4) hulp is niet effectief genoeg
- 5) hulpverleningssysteem

- Chronisch crisisverloop
- Gezinnen met meervoudige en complexe problemen

Gevolgen voor kinderen

Verhoogd risico op:

- Ontwikkelingsproblemen;
- Emotionele problemen;
- Gedragsproblemen; en
- Risico op verwaarlozing, mishandeling en misbruik.

Voornaamste **doelgroep** van de **jeugdbescherming**.

(Knot-Dickscheit, Tausendfreund, & Boelhouwer, 2020)

De wensen van kinderen en ouders

- Betrek het kind
- Wees flexibel
- Kijk naar oorzaak van gedrag
- Help bij het vinden/opbouwen van een sociaal netwerk
- Geef langdurige ondersteuning
- Zorg voor hulp na afloop
- Help ons vaardigheden te ontwikkelen
- Geef ons tijd een vertrouwensrelatie op te bouwen

(Visscher, et al., 2021; Van Assen, Knot-Dickscheit, Grietens, & Post, 2021)

Wat is de rol van (het) jeugdzorg (-systeem)?

Te weinig gericht op:

- kind en hele gezin;
 - praktische hulp;
 - opbouwen sociaal netwerk;
 - voordoen/oefenen; en
 - ontwikkelen van vaardigheden bij kinderen
-
- Hulp wordt beëindigd hoewel veel kinderen nog ernstige problemen hebben.
 - Op lange termijn toch nog veel uithuisplaatsingen.

(Visscher, et al., 2020; Van Assen, et al., 2020)

Wat is de rol van (het) jeugdzorg (-systeem)?

- Kinderen worden onvoldoende gezien en gehoord.
- Verbeteren opvoedgedrag ouders is niet genoeg.
- Hulpverleners doen onvoldoende waar kinderen en ouders behoefte aan hebben en wat uit onderzoek nodig blijkt.
- Hulp is reactief en 'op en af' i.p.v. proactief en langdurig.
- Wet- en regelgeving sluit niet aan bij wat gezinnen nodig hebben.

(o.a. Knot-Dickscheit & Knorth, 2019; Knot-Dickscheit, Tausendfreund, & Boelhouwer, 2019)

Hoe kunnen we tot veranderingen komen?

Het belang van het kind moet
voorop staan bij alle maatregelen
die kinderen aangaan.
(IVRK, artikel 3)

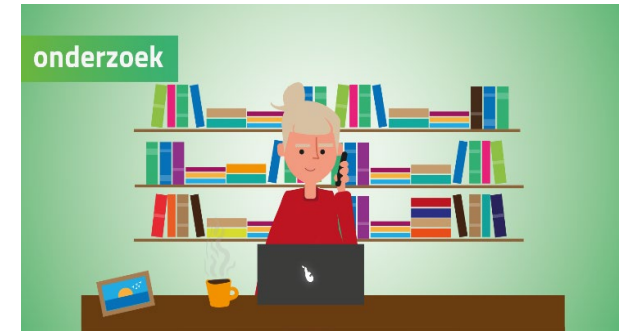

DIE PROEFBALLONNEN SMAKEN NAAR NIKS

GMCP = Gezinnen met meervoudige en complexe problemen

Loesje

<https://www.bewegingvannul.nl/samennaarnul>

Publieksacademie Sociale Wetenschappen

Dank voor uw aandacht!

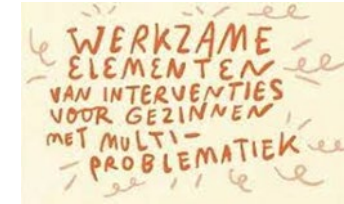
Een pdf van de lezing incl. literatuurlijst en extra leestips komt te staan op de Website van het Expertisecentrum Gezinnen met meervoudige en complexe problemen:
<https://www.rug.nl/gmw/expertisecentrum-gmcp/>

Inspiratie

Werkzame Elementen van Interventies

<https://www.youtube.com/watch?v=X3cETl1dQv8>

Website van het Expertisecentrum GMCP met verschillende Webinars:

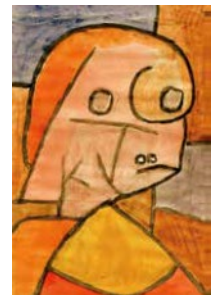
<https://www.rug.nl/gmw/expertisecentrum-gmcp/>

Nieuwsbrief van het Expertisecentrum GMCP via email of op LinkedIn

Boek

Knot-Dickscheit J. & Knorth, E.J. (Red.). Gezinnen met meervoudige en complexe problemen. Theorie en Praktijk. Rotterdam: Lemniscaat.

Academische Kenniswerkplaatsen in Friesland en Groningen

<https://awtjf.nl/>

<https://c4youth.nl/>

Literatuur

Knot-Dickscheit, J., Tausendfreund, T., & Boelhouwer, M. (2022). Hulp aan gezinnen met meervoudige en complexe problemen in de context van de jeugdhulp en jeugdbescherming. *OOP Orthopedagogiek: Onderzoek en Praktijk*. 61(2), 66-89.

Ditters, Y., Vink, C., & De Wilde, E.J. (2022). *Inzicht in uithuisplaatsingen in Nederland en de rest van Europa. Wat laten de data uit het EU DataCare-project wel en niet zien?* Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut. <https://www.nji.nl/sites/default/files/2022-06/Inzicht-in-uithuisplaatsingen-in-Nederland-en-de-rest-van-Europa.pdf>

Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ, 2022). *Ouderschapstheorie Alice van der Pas. De theorie in een notendop*. Opgevraagd op: <https://assets.ncj.nl/docs/443a5d62-ffa3-4365-8bbc-a2201a9e3aee.pdf>

Helm, van der (2021). *De uithuisplaatsingsfabriek in Nederland*. Blog. Zorg & Sociaalweb. <https://www.sociaalweb.nl/blogs/de-uithuisplaatsingsfabriek-in-nederland>

Leloux-Opmeer, H. (2018). *Who Cares?! Baseline profiles and child development in different 24-h settings*. (Akademisch proefschrift). Leiden: Universiteit Leiden.

Links:

<https://www.nji.nl/ouderschap-en-opvoeden/alledaagse-opvoedvragen-en-antwoorden>

<https://www.rug.nl/gmw/expertisecentrum-gmcp/>

<https://www.bewegingvannul.nl/samennaarnul>

<https://www.rug.nl/gmw/expertisecentrum-gmcp/>

<https://www.nji.nl/uithuisplaatsing/onderzoek-naar-effectiviteit>

Literatuur

Assen, A.G. van, Knot-Dickscheit, J., Post, W.J., & Grietens, H.W.E. (2019). Het effect van intensieve pedagogische thuishulp op kinduitkomsten, kindermishandeling en uithuisplaatsing: internationaal onderzoek. In: J. Knot-Dickscheit & E.J. Knorth (Red.). *Gezinnen met meervoudige en complexe problemen. Theorie en Praktijk* (pp. 332-356). Rotterdam: Lemniscaat.

Assen, A.G. van, Knot-Dickscheit, J., Post, W.J., & Grietens, H. (2019). Kinder- en Jeugdcoaching: het belang van kindgerichte hulpverlening bij gezinnen met complexe en meervoudige problematiek. In: J. Knot-Dickscheit & E.J. Knorth (Red.). *Gezinnen met meervoudige en complexe problemen. Theorie en Praktijk* (pp.453-467). Rotterdam: Lemniscaat.

Chaffin, M., Bard, D., Hecht, D., & Silovsky, J. (2011). Change trajectories during home-based services with chronic child welfare cases. *Child Maltreatment*, 16(2), 114-125. doi:10.1177/1077559511402048

Tausendfreund, T. (2015). *Coaching families with multiple problems. Care activities and outcomes of the flexible family support programme Ten for the Future* (doctoral dissertation). Groningen: University of Groningen.

Veerman, J. W., Janssens, J. M. A. M., & Delicat, J. W. (2005). Effectiviteit van Intensieve Pedagogische Thuishulp: Een meta-analyse. *Pedagogiek*, 25 (3), 176-196.

Knorth, E.J. & Knot-Dickscheit, J. (2019). Gezinnen met meervoudige en complexe problemen: stand van zaken en perspectieven voor theorie en praktijk. In: J. Knot-Dickscheit & E.J. Knorth (Red.). *Gezinnen met meervoudige en complexe problemen. Theorie en Praktijk* (pp 492-507). Rotterdam: Lemniscaat.

Visscher, L., Evenboer, K.E., Scholte, R., Van Yperen, T.A., Knot-Dickscheit, J., Jansen, D.E.M.C., & Reijneveld, S.A. (2020). Elucidating care for families with multiple problems in routine practice: self-registered practice and program elements of practitioners. *Children and Youth Services Review*, 111. <https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2020.104856>.

Literatuur

Tausendfreund, T. & Knot-Dickscheit, J. (2015). Children in families with multiple problems: Advancing a main challenge. *International Journal of Child and Family Welfare*, 16 (1/2), 11-21.

Busschers, I. & Boendermaker, L. (2019). Systeemgericht werken bij gezinnen met meervoudige en complexe problemen: Intensief Systeemgericht Casemanagement. In: J. Knot-Dickscheit & E.J. Knorth (Red.). *Gezinnen met meervoudige en complexe problemen. Theorie en Praktijk* (pp. 136-153). Rotterdam: Lemniscaat.

Damen, H. (2021). Parents as agents of change. Parental empowerment and child behavioral problems in families receiving family treatment (doctoral dissertation). Nijmegen: Radboud Universiteit Nijmegen.

Veerman, J.W. & Meyer, R.E. de (2019). Meer zicht op effectiviteit IAG. Analyse van uitkomsten 2009-2019. Nijmegen: Praktikon.

Knot-Dickscheit, J. & Knorth, E.J. (2019) (Red.). *Gezinnen met meervoudige en complexe problemen. Theorie en Praktijk*. Rotterdam: Lemniscaat.

Nooteboom, L.A. (2021). Toward increased understanding of integrated youth care. A qualitative evaluation of facilitators and barriers for professionals. Universiteit Leiden: Leiden. [Academisch proefschrift]. Op te vragen via: l.a.nooteboom@lumc.nl

Van Assen, A.G., Post, W.J., Grietens, H., & Knot-Dickscheit, J. (2022). Child and Youth Coaching in families experiencing complex and multiple problems: a longitudinal evaluation study. *Child & Family Social Work*. 2022, 1-16. <https://doi.org/10.1111/cfs.12964>

Zijnsstra, L., Huyghen, A.-M., Knot-Dickscheit, J., Wanders, F., Harder, A. (2022). KINGS: traumabehandeling voor kwetsbare gezinnen. *Kind Adolescent en Praktijk*. 21(1), 24-26. https://view.publitas.com/p222-2174/kap_1_2022/page/24-26

Literatuur

Visscher, L., Reijneveld S. A., Knot-Dickscheit J., van Yperen T. A., Scholte R. H. J., Delsing M. J. M. H., Evenboer K. E., & Jansen D. E. M. C. (2021). Toward tailored care for families with multiple problems: A quasi-experimental study on effective elements of care. *Family Process*, 00, 1–20. <https://doi.org/10.1111/famp.12745>

Van Assen, A.G., Knot-Dickscheit, J., Post, W.J. & Grietens, H. (2021). Fidelity and Flexibility of Care Activities in Child-Centered Youth Care for Children Growing up in Families Experiencing Complex and Multiple Problems. *Children and Youth Services Review*, 123. <https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2021.105923>.

Van Assen, A.G., Knot-Dickscheit, J., Post, W.J., & Grietens, H. (2020). Home-visiting interventions for families with complex and multiple problems: A systematic review and meta-analysis of out-of-home placement and child outcomes. *Children and Youth Services Review*, 114. <https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2020.104994>.

Visscher, L., Evenboer, K.E., Scholte, R., Van Yperen, T.A., Knot-Dickscheit, J., Jansen, D.E.M.C., & Reijneveld, S.A. (2020). Elucidating care for families with multiple problems in routine practice: self-registered practice and program elements of practitioners. *Children and Youth Services Review*, 111. <https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2020.104856>.

Visscher, L., Evenboer, E., Jansen, D., Scholte, R. H. J., Knot-Dickscheit, J., Veerman, J. W., Reijneveld, M. & Yperen, van, T. (2020). Hoe brengen we de hulpverlening aan gezinnen met meervoudige en complexe problemen in kaart? De ontwikkeling van een taxonomie. Factsheet. Groningen: UMCG.

Visscher, L., Evenboer, E., Scholte, R. H. J., Yperen, van, T., Knot-Dickscheit, J., Jansen, D. & Reijneveld, M., (2020). De inhoud van interventies voor gezinnen met meervoudige en complexe problemen in de dagelijkse praktijk. Factsheet. Groningen: UMCG.

Visscher, L., Reijneveld, M., Knot-Dickscheit, J., Yperen, van, T., Scholte, R. H. J., Delsing, M., Evenboer, E. & Jansen, D. (2020). Effectiviteit van elementen binnen interventies voor gezinnen met meervoudige en complexe problemen. Factsheet. Groningen: UMCG.

Literatuur

Visscher, L. (2022). *Elements that determine the effectiveness of interventions for families with multiple problems. Towards more tailored care* (doctoral dissertation). Groningen: UMCG.

Van Assen, A.G. (2022). *Taking care together. A dual key worker approach for families experiencing complex and multiple problems* (doctoral dissertation). Groningen: Rijksuniversiteit Groningen.

Visscher, L., Evenboer, K.E., Scholte, R., Van Yperen, T.A., Knot-Dickscheit, J., Jansen, D.E.M.C., & Reijneveld, S.A. (2020). Elucidating care for families with multiple problems in routine practice: self-registered practice and program elements of practitioners. *Children and Youth Services Review*, 111. <https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2020.104856>.

Visscher, L., Evenboer, E., Jansen, D., Scholte, R. H. J., Knot-Dickscheit, J., Veerman, J. W., Reijneveld, M. & Yperen, van, T. (2020). *Hoe brengen we de hulpverlening aan gezinnen met meervoudige en complexe problemen in kaart? De ontwikkeling van een taxonomie. Factsheet*. Groningen: UMCG.

Visscher, L., Evenboer, E., Scholte, R. H. J., Yperen, van, T., Knot-Dickscheit, J., Jansen, D. & Reijneveld, M., (2020). *De inhoud van interventies voor gezinnen met meervoudige en complexe problemen in de dagelijkse praktijk. Factsheet*. Groningen: UMCG.

Visscher, L., Reijneveld, M., Knot-Dickscheit, J., Yperen, van, T., Scholte, R. H. J., Delsing, M., Evenboer, E. & Jansen, D. (2020). *Effectiviteit van elementen binnen interventies voor gezinnen met meervoudige en complexe problemen. Factsheet*. Groningen: UMCG.